

› **(ON)BEWUSTE MANIPULATIE IN
INFORMATIE EN COMMUNICATIE:
HOE BIASES WERKEN**

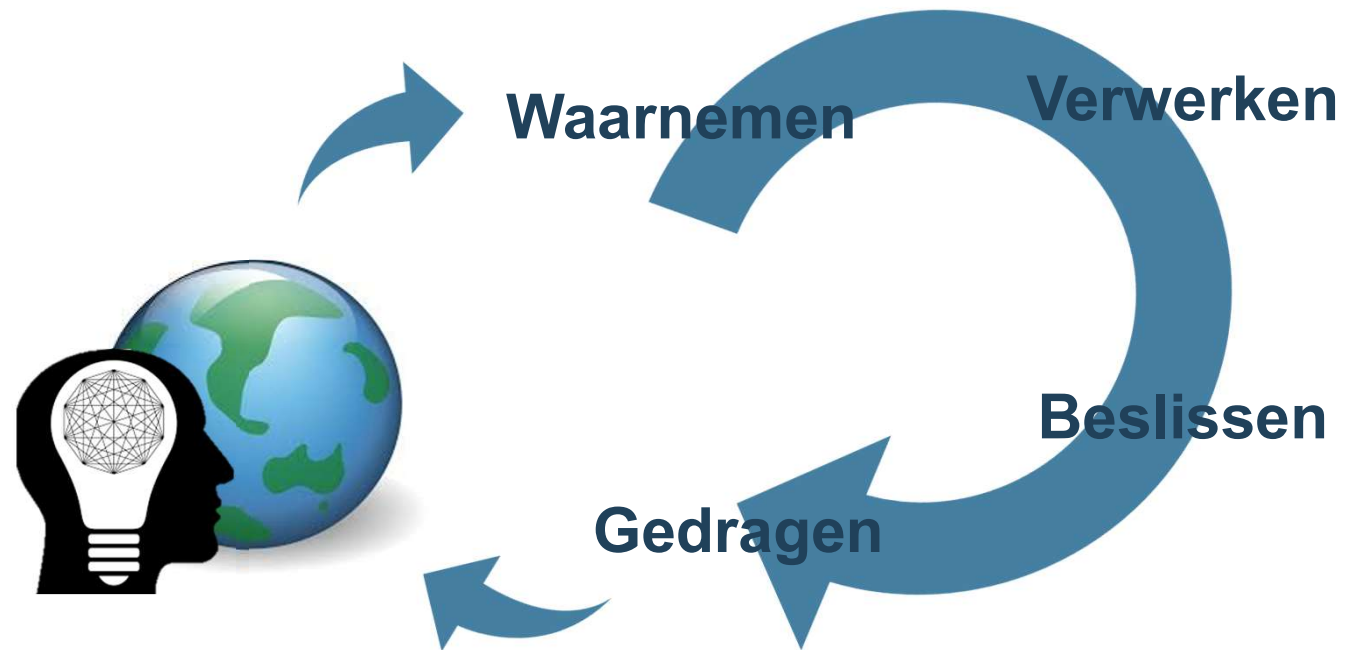
TNO innovation
for life

V1522: Military behavioural influence in integrated operations

GEDRAG

*If you ever get close to a human,
and human behaviour
Be ready to get confused
There´s definitely no logic
to human behaviour
But yet so irresistible*

Björk

GEDRAG

Vaccineren werkt zo

1 DE BRIEF

Je krijgt thuis een uitnodiging om je te laten vaccineren. Bij de uitnodiging zit een brief van de Jeugdgezondheidszorg. Daar staat in waar en wanneer de inenting is. Er zit ook een oproepkaart en vaccinatiebewijs in, plus deze folder.

2 VRAGEN

Heb je na het lezen van deze folder nog vragen? Stel ze aan Jeugdgezondheidszorg waar je de inenting krijgt.

"Ik wil baarmoederhalskanker voorkomen, daarom heb ik me laten vaccineren. Mijn ouders vonden het ook een goed idee."

3 NAAR DE JGZ

Neem de oproepkaart en het vaccinatiebewijs mee als je naar de Jeugdgezondheidszorg gaat om je in te laten enten. Vertel het als je ziek bent geweest of als je medicijnen gebruikt.

Daarom doe ik mee

"De eerste prik deed wel pijn, want ik had mijn arm te strak gespannen gehouden. Als je hem gewoon laat hangen en even de andere kant uitkijkt, voel je er minder van."

Bron: RIVM (https://rijksvaccinatieprogramma.nl/sites/default/files/2018-07/Folder%20HPV_0.pdf)

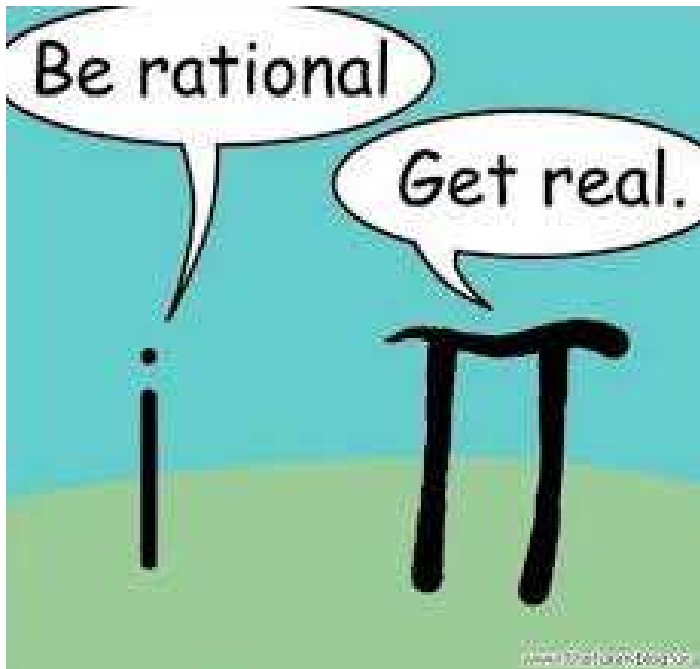
V1522

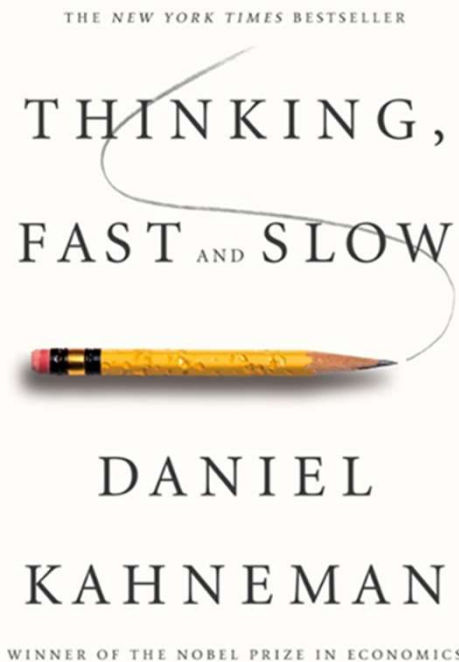
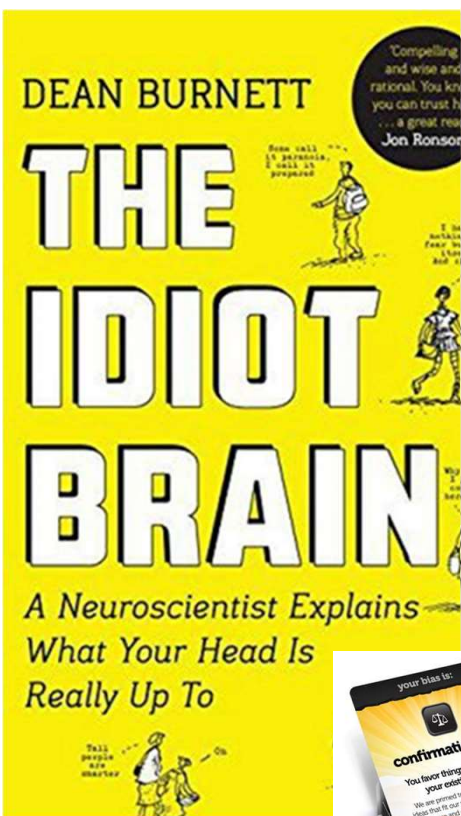
versus

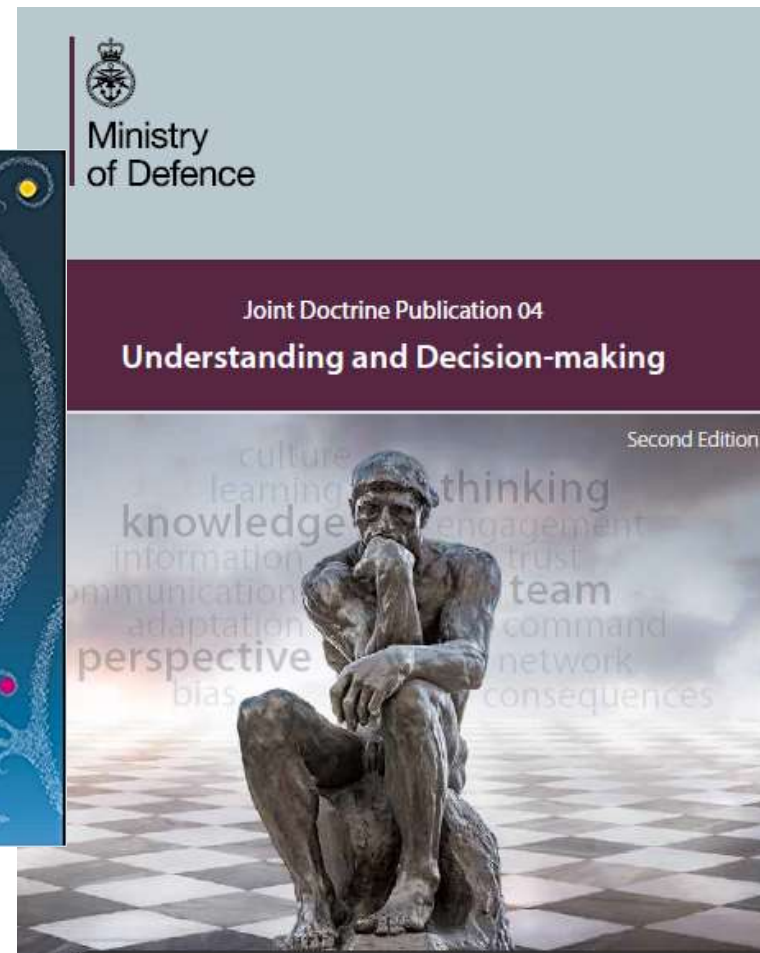
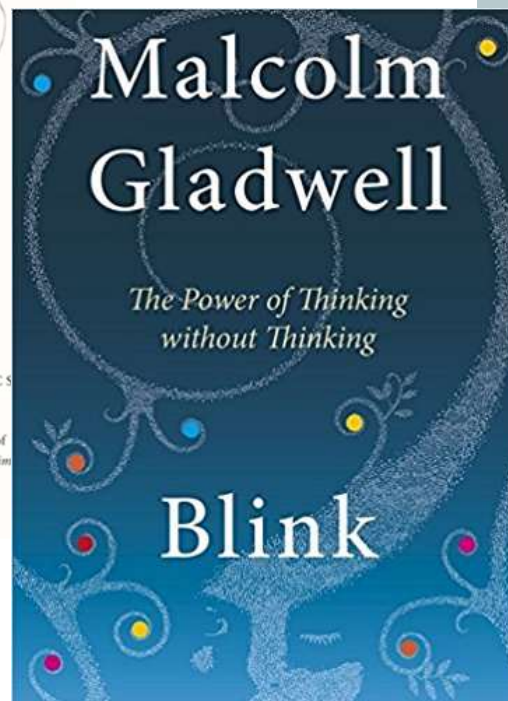
ONLOGISCH

“Het verwerken van informatie verloopt voor een groot deel onbewust; we gedragen ons niet volgens de ‘wetten’ van de logica. Dat maakt ons kwetsbaar voor beïnvloeding”

"[A] masterpiece... This is one of the greatest and most engaging collections of insights into the human mind I have read." —WILLIAM EASTERLY, *Financial Times*

COGNITIVE BIASES

What Should We Remember?

- We store memories differently based on how they were experienced
- We reduce events and lists to their key elements
- We discard specifics
- We edit and reinforce some memories after the fact
- We favor simple-looking options and complete information over complex, ambiguous options
- To avoid mistakes, we're motivated to preserve our autonomy and status in a group, and to avoid irreversible decisions
- To get things done, we tend to complete things we've invested time & energy in
- To stay focused, we favor the immediate, relatable thing in front of us
- To act, we must be confident we can make an impact and feel what we do is important

Confirmation bias
 Hindsight bias
 Sunk cost fallacy
 In-group bias
 Recency effect
 Bandwagon effect
 Halo effect
 Social proof
 Etc
 Etc
 Etc

We notice things already primed

Bizarre/funny/visually-striking/ anthropomorphic things stick out more than non-bizarre/unfunny things

Too Much Information

We notice when something has changed

We are drawn to details that confirm our own existing beliefs

We notice flaws in others more easily than flaws in ourselves

We find stories and patterns even in sparse data

We fill in characteristics from stereotypes, generalities, and prior histories

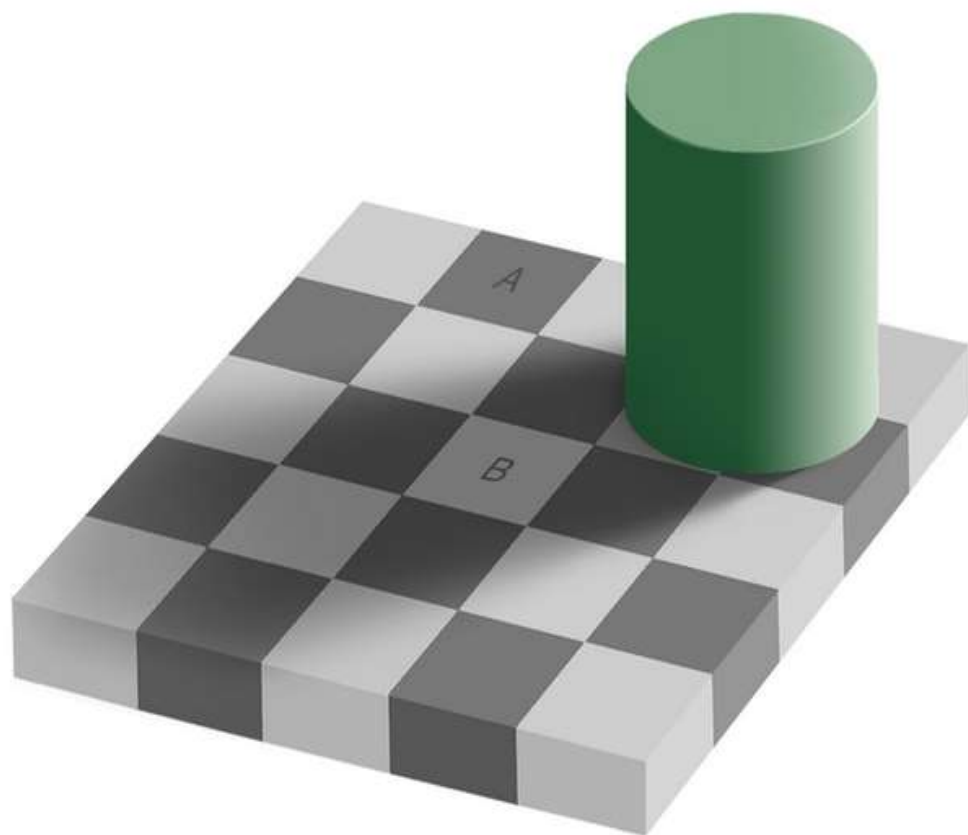
We imagine things and people we're familiar with or fond of as better

We simplify probabilities make them easier to t

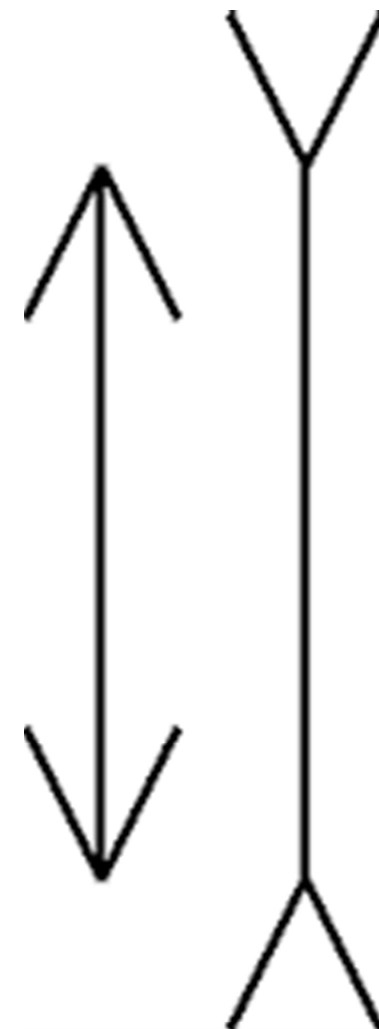
We think we know what other people are thinking

We project our current mindset and assumptions onto the past and future

HOE WERKT HET? HET IS JE BREIN...

*“uw brein maakt het u
bijzonder moeilijk om de
informatie die u tot zich
krijgt, bewust en
rationeel te verwerken”*

OMDAT... 1: EVOLUTIE

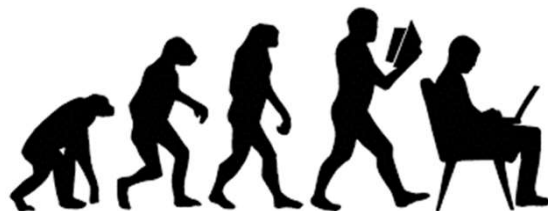
*“Het voordeel van leven in een groep”
→ Authority bias, groupthink, conformity,
liking, reciprocity, social proof, etc.*

EN... 2: NEURALE NETWERK KARAKTERISTIEKEN

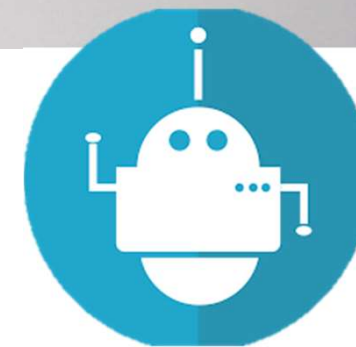
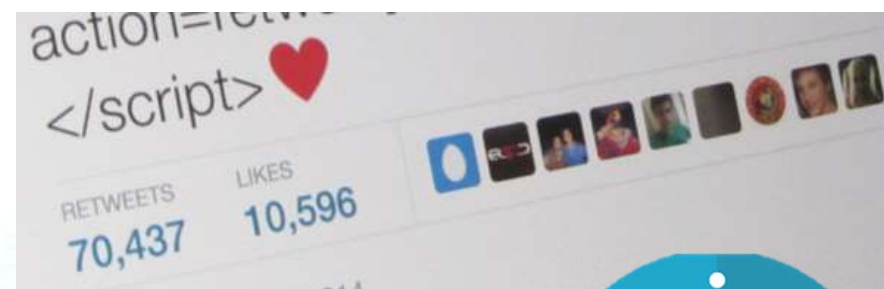
- › Limited capacity and attention
- › Coincidence detection, association
- › Potentiation, compatibility
- › Inhibition, blind spot
- › Wetware, retainment

“Ons brein is gemaakt voor de taken van onze voorouders”

→ Illusory correlation, stereotyping, hindsight, framing, anchoring, etc.

DESINFORMATIE: HOE HET WORDT GEBRUIKT

Sleepwet

BIAS IN BEÏNVLOEDING

Bron: <https://www.ad.nl/buitenland/brein-achter-aanslagen-parijs-en-brussel-geidentificeerd~a9d50cbc/>

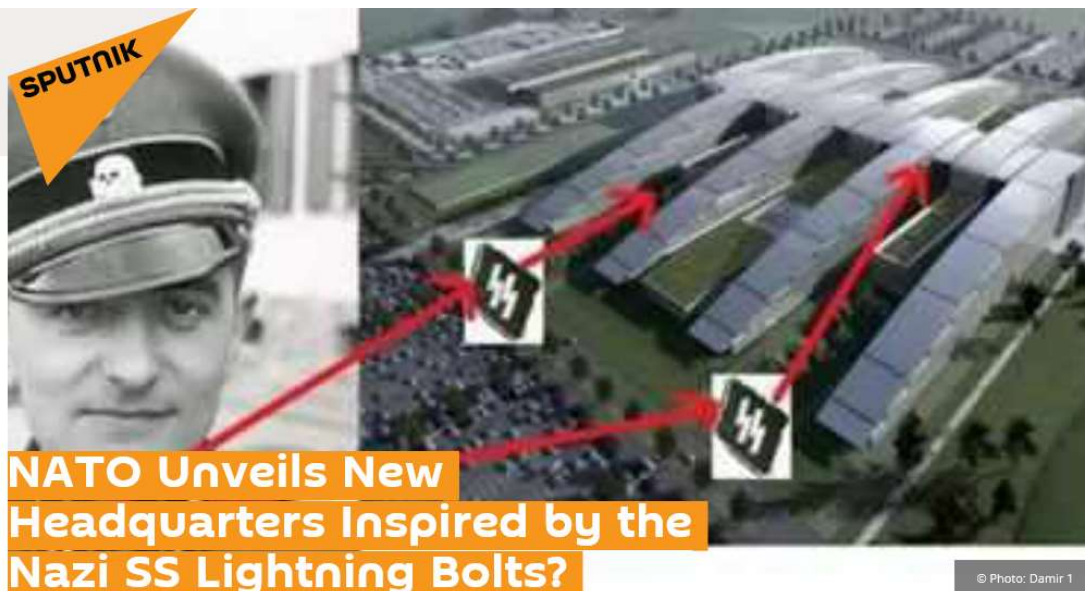
AD Nieuws Regio Sport Show Video

Brein achter aanslagen Parijs en Brussel geïdentificeerd

EenVandaag

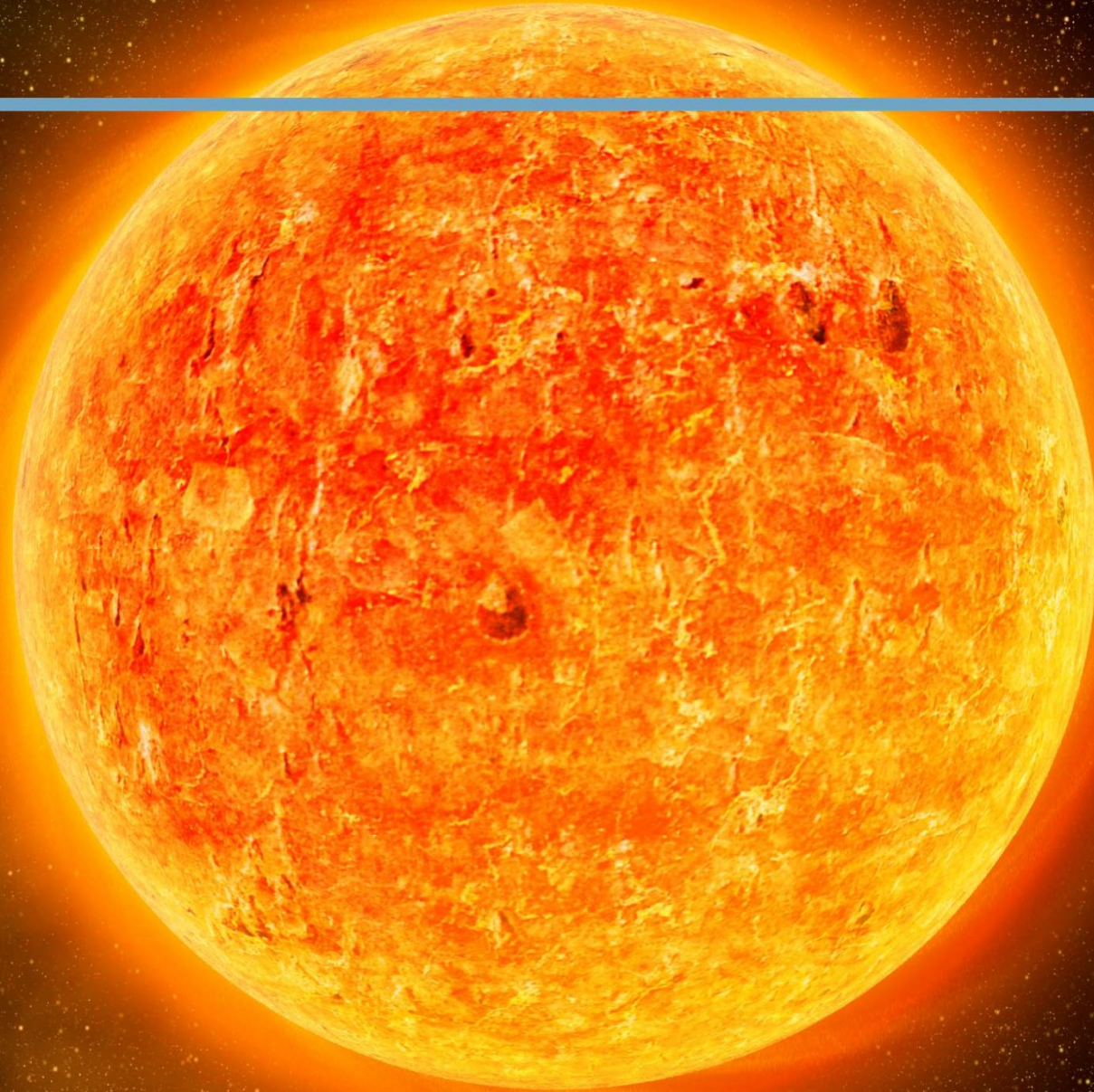
'Abdelhamid Abaaoud is mastermind aanslagen'

Bron: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/abdelhamid-abaaoud-is-mastermind-aanslagen-1/>

Bron: <https://sputniknews.com/europe/201606281042050232-nato-nazi-ss-brussels-hitler/>

EN NU...?

› **BEDANKT VOOR UW AANDACHT**

TNO innovation
for life